

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske pete vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Magjarorszag.

Iz Ogerskega 14. jun. [Izv. dop.]

Magjarski narod je kaplja čudske krvi v sredi Evrope. Kot narod so Magjari izolirani, da ne morejo bolj biti. Po celem svetu so razposlali svoje jezikoslovce in zgodovinarje, ne bi li kje našli svojih bratov, svojih sorodnikov, pa zastonj, našli jih niso nikjer. Kakor v narodopisnem pogledu, stoje Magjari denes tudi v državnem celosamostnem, in sicer ne samo nasproti inozemstvu, ampak tudi nasproti inim narodom, živčim v obsegu magjaroszaga. Nimbus, ki je magjarorszag po ponovljenji njegove državne samostnosti leta 1867. s sijajem velevalisti obdajal, razpihlil se je kakor megla v zraku. Francozje, ki so pod Napoleonom toliko gorkih gorkih simpatij za Poljece in zlasti Magjare imeli, držeči jih za predstraže proti Rusiji in za nevarne pobočnice proti Prusiji, odvrgli so svoje simpatije celo od njih, videči kako se leta 1870. strahopetno zmagonosnej Prusiji pod rep zlezli. Praktični Angleži, razmatrajoči in ocenjujoči vsako deželo in vsaki narod samo potem, kolikor plača, in po tem kolikor mogo dobička iz nje privatljati, uvideli so iz slabega državnega gospodarstva na Ogerskem, da se tukaj nič pridobiti ne da, da je magjarorszag med evropskimi državami blizu to, kar je berač v človeški družbi, in zato se denes za magjarorszag tudi dalje ne brigajo več. Prusija, dokler njeno prijateljstvo z Rusijo traje, ne zmeni se dosti za magjarorszag. Za velikana Rusijo so Magjari ali pa niso, to jo kaj malo moti. Italija v svojem denšnjem položju Magjarom niti koristiti niti škoditi ne more. Turška ima sama soboj dosta

okopanja, in sicer tudi njena prihodnja akcija ne leži več v Evropi, nego k večjemu še v Aziji ali Afriki. Cislajtanski Nemci smejo se zloradno v pest, videči kako se njihove mu zavezniku magjar-emberu kolena skleca vajo in kosti pokajo pred veliko težo državne samostnosti. — Taka slika pokazuje se Magjarom od zvonaj. Znotraj je pa za nje še veliko žalostnejše. Edino na kar so so Magjari do sedaj opirali, je bila „ideja ogerske države.“ S to idejo hoteli so nemagjarske narode mamiti, in svoje gospodstvo nad njimi vtrditi. To idejo vbijajo in zabičujejo še denes na vse mogoče načine nemagjarskim narodom, pa do sedaj brez vsega vidljivega uspeha. Ne eden nemagjarskih narodov neče se za to idejo navdušiti. Magjari so začeli sami to uvidevati, pa vendar ne jenjajo, ampak njih siljenje s to idejo raste s fjaškom ki ga z njo delajo. Sedaj sumničijo in psujejo, preganjajo in strahujejo, pa tudi s tem ne bodo svojo „idejo“ v nemagjarskih narodih v klasje pognali. Slovake sumničijo s panslavizmom, ker na svoje stroške vzdržujejo tri gimnazije; Nemcem očitujejo, da gledajo v veliko Nemčijo; Rumune pitajo z veliko dakizmom, Srbe s srbskim carstvom; Hrvat pa z Jugoslovansko zaroto! Nobenemu nemagjarskih narodov ne prizanašajo. Situacija magjarskega naroda je skor za zdvojiti. V magjarorszagu so Magjari samo še to, kar je policaj v velikem mestu. Zgodovinarji pravijo, da se zgodovina nikoli ne kopira, v magjarorszagu ponavlja se pa denes vse, kakor pred letom 1848 ali prav za prav nadaljuje se borba nemagjarskih narodov proti Magjarom, katera se je uže leta 1835 začela bila in katero je katastrofa pri Világošu za skoro dvajset let presekala.

Kdo bo v tej borbi zmagal? Odgovor je lahek. Magjari slabe, narodnosti se pa vidno jačijo. Borba med gospodujočimi Magjari in podjarmljenimi nemagjarskimi narodi je borba končnih sredstev proti neskončnim, kajti nemagjarski narodi crpijo neprenehoma svojo silo iz sorodnih narodov živčih okolo magjarorszaga kakor Antheus v grškem mitu iz mater zemlje, Magjari pa pripomoči od nikogar ne dobivajo, ter se morajo s časom iztrošiti in ohnemoči. Narod broječi 4 do 5 milijonov in k temu še stoječi na nizki stopinji kulture, bi mogel samo v zavezi (federaciji) z enakimi narodi državno živeti, za gospodovanje pa nij. Magjari naj bi sami pomislili na quantum potes, tantum aude, sicer bodo denes ali jutri životarili kakor Baski v Španiji, Škipetari v Turškej ali Irci v Irlandiji.

Palacky o Nemcih in Slovanih.

(Dalje.)

Strast gospodoželjnosti je glavni vir vsega zla, od katerega imamo mi Slovani od obeh stranij, od vatikanskih Rimljanov kakor tudi od liberalnih Nemcev trpeti, in katero zlo podpirata oba z ničevimi razlogi. Zastonj se sklicujejo eni, kakor pravijo, na božjo voljo, — akopram je vendar Kristus samrekel, da njegovo kraljestvo nij tega sveta, — drugi na svoje svobodno mišljenje, ki jih sili, da varujejo svobodo pred nami. Bog pred vsem ukazuje pravičnost in ljubezen do sočloveka; svobodomiselnost pa je, ako se ne spoštujejo pravice drugih, notranje protivje, torej laž in nesmisel. Najhujši sovražniki svobode so ravno oni despoti, ki jo hočejo le za se,

Listek.

Ljubica Tizianova.

(Historična novela.)

(Dalje.)

— Ne branite mu, blagodušni tujec Laura Eustochio, razliti nad menoj svoj zaslepljeni bes. Naj Alfonso de Ferrara, ki se drzne govoriti o izdajalcih, početje izdajalstva dovrši na meni z ostrino svojega meča. Gorje meni, Alfonso! Tudi si le od mene zabredel, ti si me zapustil na voke. . . Jaz čem umreti; a preden še vzlem zadnji vzdihljaj iz mojih prs, pogubim tvoj črtež, nezvesti! Vi kavalirji signorije, jaz vam zapovedam, da takoj zaprete ono damo, Lauro Cenci.

Ordelfaffi Tradenigo šepeta skrivaj z Andrea Donatom nekatere besede. Slednji izvleče srebrno piščalico in vriščav žvižg se

razlega v poslopji. Nekaj sekund pozneje čujejo se odmevajoči, hitri koraki na mramornih tleh koridora in z bliskajočimi, na dve strani nabrušenimi meči v rokah vstopi molče okolo deset črno oblečenih mož s krinkami na licih v dvorano.

— Kedo zapoveduje tu? upraša voditelj nastopivši.

— Jaz, odvrne Andrea Donato s strastnim glasom. Odpeljite ono damo. . .

On kaže na Lauro Cenci.

— To se ne zgodi, dokler vi roparji še dišete; pravi vojvoda okrepčavši se svoje osupnosti.

On plane na Tiziana, ki se mu takoj postavi v bran s svojim mečem.

— He! vi gospoda! stojte! kliče mož na čestnem sedežu pri koncu mize, ki je ohranil do sedaj neomahljivo mirnost. Če se bode tu bojevalo, naj se vendar stranki poprej enako oborožite.

Nazaj, gospod vojvoda! Slikar nosi pod-

suknjič, ki je pač mnogo slabši, kot to, kar se blišči izpod vašega gornjega krila.

Resen mož izvleče neizmerno dolg, oster meč, katerega konec je nameril na prsa vojvoda.

— Naj se tudi ta-le kavalir zapre? upraša kapitan beričev, kazaje rezjo svojega orožja na moža v španskej noši.

— Zaprite ga! veli Donato. A najprej lotite se Tiziano Vecellio ta!

Proč s temi tremi jetniki.

— Jaz naj bi vam svetoval, da ne počnete ničesar, kar bi ne imelo nikoli dobrega uspeha, pravi mož z dolgim, ostrim mečem ter se postavi ponosno po konci. Mene nij volja protistaviti se postavi in redu republike benečanske. A prej, ko se podam, mora mi biti kazno, da se nij urinola nikakoršna zmota, kar je pri maškeradah, ki so pri vas običajne, le prelebklo mogoče. Jaz sem v tem vrlo dobro poduččen, da imajo možje, ki so v časih po republiki z neogra-

ne pa za druge; in nič drugega nego despotično poželenje je, ako se hoče Slovane v njih narodni svobodi omejevati, da, jim jo jemati.

Pač se mi mi bode ngovarjalo: Ali Avstrija nema ustave? ali ta za Slovane nema taiste veljave kakor za druge narode? ali pravice narodnosti nijso v §. 19 zadosta garantirane? ali avstrijski ministri morebiti nijso odgovorni? Zakaj se tedaj Slovani ne drže ustave?

Na to bi se iz lehka odgovorilo, ko bi to, kar se pod „ustavo“ navadno misli, za nas le zares eksistiralo! Toda naj reče pri nas kdorgod kaj neljubega vladu ali ustavovernim Nemcem ali če se drzne kaj pisati, takoj se pravi od njega, da moti javni red ali da draži k sovraštvu ali zaničevanju vlade, in o sreči sme govoriti, ako se samo njegov sestavek konfiscira, in ne zapro tudi njega samega. To dokazuje uže dolgo tisoč in tisoč izgledov. In koliko slovanskih pisateljev se nij uže, češ da k sovraštvu proti narodnostim šuntajo, v zapor obsodilo, ker nemškimi provokacijam nijso dosta ponižno nasproti stopili; — a zaradi vsakdanjih lažij, klevetanj in surovih zasramovanj nasprotni Slovanom v nemških časnikih se še nikdo nij dejal niti v preiskavanje.

Ker so razmere, posebno od l. 1861 sem, pri nas tako žalostno razvile se, denašnje avstrijske ustave ne moremo za nič drugega smatrati, nego za prost ukaz, kateremu moramo kot kakemu vladnemu povelju pokorni biti. Da bi na njen obseg uplivali, to nam nij bilo dopuščeno. §. 19 spi v naši ustavi spanje pravičnega.

O resnično konstitucionalnih stanjih pri nas pod takimi razmerami ne more biti govorjenje. Mi smo v velikih političnih krizah od l. 1848 samo gospode menjali; namestu večkrat milega absolutizma enega samega vladarja je stopil pri nas najbolj egoistični, najbolj brezobzirni absolutizem rase, ki je nam sovražna. Nemški parlament na Dunaji je zdaj naš absoluten vladar, in njegova prva zapoved se glasi: nij več češkega kraljestva; češka dežela je kakor druge dežele samo oddelek Cislejtanijske, o katerem smem nepogojno razpolagati, in kateremu imam le dolžnost priznati, k večjemu milosti podeljevati. Uporni Čehi imajo le pokorni biti,

ter svoje poslance sem pošiljati, da mi služijo za štafažo.

Čudno je pri tem, da oni gospodje, ki tako govore, ne verujejo samo na se, nego tudi na glas govoré, da so nam stoprv oni svobodo prinesli, da se imamo edino njim zahvaliti zá-njo.

Dobro: ker smo dakle svobodni, vam, kot našim najhujšim sovražnikom vsaj dobrovoljno nečemo kot sama štafaža služiti, še manj pa se dati, kakor v starem Rimu, pred vaše trijumfatorske vozove upregati, da bi vašo moč in vaš svet pred svetom še povekšavali. Dajte nam prej „fair play“, dajte nam prej uživati pravice, ki nam vsled našega števila, vsled našega krvnega in denarnega davka pristujejo; pomislite, da se od naših preplač razen spodnje Avstrije skoraj vse druge dežele v monarhiji bolj ali manj opomagajo. Ne proskribirajte vsake zgodovinske pravice v državi, ker je vendar tudi pravica dinastije historična. Skažite se na prvo pravične in človekoljubne tudi proti nam, — in mi se takoj sporazumimo z vami in bodemo v vašo in našo zadovoljnost mirno z vami živeli.

Le na ta način se dá mir v Avstriji trajno utemeljiti in zopet napraviti. Ne mislite vendar, da bodemo, več časa mnogostransko draženi, tako nepremišljeni, kar tja v eni dan prijeti za jekleno orožje: tega bi pač ne bilo nikakor treba, da bi se obstanek Avstrije problematičen naredil. Vi ste delo, peljati Avstrijo v pogubljenje, uže zdavnaj začeli, ter je sè strašnim vspehom nadaljete. Vi ste pokopali njene pravne podlage ter ste korupcijo na vseh potih v vse vrste tako urinili, da žuga država sama od sebe začeti gniti. Le pogledite, kako je prišla ta država pod vašim vodstvom nazaj. Še pred 25 leti ji je javno mišljenje prisojevalo hegemonijo v Evropi: dandenes je vprašanje, da-li se sme Avstrija šteti še med velevalsti, ker se je od vas vodena in siljena morala podati v „priateljsko“ varstvo Prusije, in mora gledati garancijo svojega obstanka le v dobri volji Prusije.

Vi se motite, ako mislite, da bode naše ljudstvo z vašimi „dobrotami“ preobloženo in utrujeno, svojo pasivno opozicijo popustilo ter stopilo na pota svojih Lukešev, Sabin in Š... in drugih takih. Dolgo ste je uže učili in navadili, da v potrpežljivosti

čaka ugodnih trenutkov, ki sami pridejo. Renegati, izdajice in blazni rilci naj še v tolikem številu k vam pridejo: napačna čestiteljnost in žalostna lakota so uže od nekdaj imele še večje moralne spremembe za soboj. Celo ljudstvo pa bode ostalo samo sebi zvesto ter vztrajalo do trenutka rešenja. (Tu Palacky naskoči malo prestrastno na Mladočehe, kar bi bil smel opustiti. Ur.)

(Konec prihodnjič.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 16. junija.

Cesar je potrdil skupni državni proračun kakor ga je delegacija državnega zbora sklenila. Skupna potreba znaša 107,418.299 gld.

Dunajski večerni listi od pondeljka poročajo, da je vojni minister Kuhn na svojo prošnjo odpuščen od ministerstva in je za vojnega ministra imenovan češki c. k. namestnik general Koller.

Hrvatski narodni ali vladni listi osobito „Agr. Ztg.“ razpravljajo potrebo ustanovljenja posojilnice po Hrvatskem, s katerimi bi se malemu posestniku pomagalo.

Vnanje države.

V francoski narodni zbornici 13. junija je vojni minister Cisse predložil zakonsko osnovo, ki ima urediti določbe, glede prehoda iz miru v vojsko. Zakonska osnova se imenuje nujno, ter se izroči vojni komisiji. Houssard terja, v interesu gospodarstvenih del, naj se vpoklicanje drugega dela armadnega kontingenta zakasni. Minister poljedelstva na to omeni, da je vojni minister s sklepom narodne zbornice zavezan, in da za takovo dejanje ne more odgovornosti vzeti ná-se.

Shod zmerne levice in skrajne levice je sklenil, kljubu principijelni opoziciji proti konstitujoči oblasti narodne zbornice, le da bi republiko v varnost spravil, hoditi z levim centrom. — Clémenceau terja urednika bonapartističnega lista „Pays“ Cassagnaca zaradi grdega psovnanja v njegovem listu k dvoboju, ter v dotičnem listu Cassagnacu očita, da nema častnega čuvstva. Clémenceau pravi dalje, da je deset republikanskih poslancev pripravljenih, biti se, a le proti bonapartističnim poslanca.

Iz Angleške se poroča, da tamošnja vlada kmalu pripozna španjsko republiko.

Pravni odbor nemškega zveznega sveta predlaga volitev komisije, ki bi obstala iz enajstero udov ter izdelala nemški civilni zakonik. V državnem zboru predložena revizija postavodajstva o bistvu akcij

jeno oblastjo poverjeni, svoja pooblastila in povelja v žepih. Ima-li kedo vas takovo pooblastilo pri sebi, ki veli zapreti mojo osebo: naj mi ga pokaže.

— Povejte svoje ime, veli Andrea Donato oprostjo.

— Jaz vam ga čem povedati na uho.

— Jaz nemam z nikomur obravnavati tajnosti! odgovori poverjenik signorije stopivši na stran.

— Kakor želite, moj gospod! moje ime je uže več kot enkrat bilo imenovano v javnosti. Tudi signorija ga je uže slišala. . . . Jaz sem cesar Karol peti.

Učinek teh besedi bil je nalik blisku.

Tradenigo in Donato se nehote priklo nita snevša svoje barete in krinke. Alfonzo de Ferrara stal je kot potr.

— Storite svojo dolžnost, gospoda! pravi cesar, čez katerega krepke poteze se je razlilo nekako čudovito smehljanje. A poročite svojej signoriji, da nij nikakor dovoljeno,

zadržavati nedolžnega potovalca v izvršitvi njegove namere: da ga naslika najboljši slikar ne le cele republike, ampak tudi vse Italije.

Alfonzo si odkrije glavo ter stopi cesarju bliže.

— Dober večer! gospod stričnik! pravi cesar sè smehljanjem. Vi se mi ne zdite baš v skrbeh, da spolnite vaše traktate zvestostjo in brez opasnosti

Cesar je cikal na v najsilnejšem ganotji pred njim stoječo Lavro Eustochio.

— Vaš oponos je stoprv pol opravičen, veličestvo! odvrne vojvoda skoro osramoten. Dostaje se naj prvo tega slikarja, kateremu sem podaril vse svoje zaupanje, iztrgati žrtev njegove zapeljive umetnosti.

— Verujem, da je Tizian popolno nalik v vašem položji, milost!

— Signorija, ki ga daje zapreti, odvrne Alfonzo, zdi se natančneje podučena v zadevi, v kateri jaz niti najmanjše uloge ne igram, kot vaše veličestvo!

— Da me zapro, gospod vojvoda, pravi Tizian s poudarkom, imam se sigurno zahvaliti uplivu onega le kavalirja! Andrea Donato je, kakor vi, moj tekmeč za ljubav Lavre Cenci.

— Dajem vam zagotovilo, opazi Andrea Donato mrzlo, da kaj tacega, ko je ljubezen k vašej izvoljenej dami, v mojih prsih ne eksistira.

— Potem je osveta, Donato!

— Naj sodi signorija! odvrne Donato. Ukazujem vam Tiziano, deti si krinko čez obraz in biti slušnim slugam sveta. Jutro uže nastaja.

— Vrlo dobro, in sove in netopirji gredo počivat! roga se Tizian. Cesar je moj svedok, da me proti vsej pravici in nedolžnega vržejo v levovo žrelo.

— Bodi pogumen, slikar! Našel se bode kak Habakuk za Daniela v levovem logovišču! šali se Karol.

(Dalje prih.)

se odloži do splošne revizije trgovskega zakonika in se potem s tem zveže. Bavarski pooblastenci pri zaveznem svetu so predlagali, naj se načrti za državne postave po poprejšnjem zaslišanju zaveznih vlad v uradu državnega kancelarja izdelajo, v važnih slučajih pa naj bode mogoče uže v pripravljavnih stadijih uri spisavanju takih postav sodelovati. Ta predlog se živahno premotrava ter zna vesti do ustanovljenja državnega justicnega urada.

Dopisi.

Iz Novomeške okolice 14. jun. [Izv. dop.] (Oj radostno potovanje.) Človek ima po znanem Talleyrandovem izreku besedo, da svojo misel zatajuje, oficijozni škribent pa peró, da javno menjenje pači in svetu napak tolmači. Tako sem si mislil, ko sem oni dan v Novem mestu bivši v uradni „L. Ztg.“ natančen popis onih svečanostij in ovacij čital, s katerimi je dolenska lojalnost osipala oboho obče „priljubljenega“ (ka-li) kneza Metternicha! Z glavo sem majal ter zastoj popraševal, ali dotični vladni korespondent v istini tako malo pozna javno sodbo o našem visokorodnem gostu ali je pa zadnja vročina tako neugodno uplivala na njegovo fantazijo, da meni nič, tebi nič zamenjava komandirane priklone c. kr. uradnikov z dokazi udanosti in spoštovanja zares neodvisnega prebivalstva!

To neodvisno občinstvo se je pa zares malo brigalo za Metternichovo obiskovanje, a koder se je, tam nij gotovo njegovo menjenje bilo ugodno našemu kandidatu za kranjskn deželno namestništvo. Mi se dosedaj še nijsmo popolnem privadili nemškega pregovora: „wem gott das amt gibt, dem gibt er auch den verstand“, ter se torej ne nadejamo, da bi bil mladi višnjevo-krvni gospod kneževga plemena dober namestnik našega cesarja v naši deželi! Mi smo dalje ugibali, ali je bogastvo v Avstriji istinito tako velikansko, da se denar na nezaslišani način potrat, ter zavoljo razdelitve ubogih 30.000 gld. dvorni svetovalec in vladni tajnik kar za cele tedne visoke diete spravljata, zarad posla katerega bi bil dotični okrajni glavar lahko brez stroškov in ravno tako dobro oskrbel. In po pravici smo popraševali, ali davkoplačevalci svoja teška bremena za to nosijo, da visok uradnik brez zaslug toda z mogočno protekcijo, „ad captationem benevolentiae“ potuje, ter popularnosti lovi, dasiravno brez uspeha, ker ga ista dežela uže predobro pozna!

Morda se nam pa bode ugovarjalo, da je g. Metternich ob enem različne zavode in uradnije ogledaval, kakor se to političnemu chefu spodobi. Mi moramo na to le odgovoriti, da želimo, da bi bila njegova inšpekcija drugod bolj plodunsosna in menj smešna nego na pr. na novomeške gimnaziji. Tu je namreč — kakor so mi v Novem mestu pravili — visoki gospod v 8. razredu, v katerem se nahajajo samo odrasli duševno in telesno razviti mladeniči, popolnem resno ko so ravno slovensko nalogo pisali, prašal: „ali pišejo diktando!“ — Radi bi se udeležili občne veselosti, katero je prouzročila ta kneževa — naivnost posebno med šolsko mladino, ko bi ne imela ta stvar drugo bolj resno obličje. Spominjam se namreč, da je g. Metternich baje ob enem predsednik deželnega šolskega sveta ter da ima v tej lastnosti silno važno nalogo v zadevi

odločilnej za blagor našega naroda in naše mile domovine. Česar se pa smemo nadejati, ako isti predsednik niti ljudske šole od najvišjega gimnazijalnega razreda razločiti ne more? ako ne ve, da se enake vaje pišejo v normalki, ne pa v 8. latinskeji šoli?!

Enacih interesantnih dogodkajev bi se več dalo poročati o „radostnem potovanju“ gosp. kneza, toda — v najnovejših časih sem čital v „N. Fr. Pr.“ popotne memoire perzijanskega šaha, morebiti da se radovednosti slovenskega občinstva tudi še v „Laib. Ztg.“ ali kje drugod podari kompletui itinerarium deželnega predsednika in spe!

Iz Grada 13. jun. [Izviren dop.] (Društvo „Sloga“.) Nekaj dni čez eno leto je poteklo, kar se je na tukajšnjih višjih šolah ustanovilo literarno društvo „Sloga“ z namenom, združevati in izobraževati slovenske dijake, ter pospeševati uresničenje vse-slovenske vzajemnosti. — Društvo je sedaj oziroma članov najmnogobrojeje med vsemi slovenskimi študentovskimi društvi in tudi ker se tiče delovanja menim, da nij za nobenim zaostalo. — Dokaz temu je lepo število sestavkov čitanih v rednih sejah, izmed katerih naj tu le nekatere posebno zanimive omenim kakor: „Načrt dalmatinske prošlosti, narodnih običajev i književnosti“, brat Ant. Danilo. — „O verskem, družinskem in državnem življenju starih Slovanov“, br. Vodopivec. — „O ostankih Slovanov v Tirolu“ po dr. Biedermanu br. Hubad. — „O Husu“ br. Stifitar. — „O Preširnu“ br. Kragelj. — „O Koseskem in njegovi poeziji“ br. Rutar. — „O predavanju slovanščine na srednjih šolah“ br. Sinkovič itd.

Na duevnem redu zadnje seje 3. t. m. je bilo tudi „Razgovarjanje o mednarodnem slovenskem jeziku“ in pri tej točki je govoril društveni predsednik brat Danilo med drugim tudi naslednje: „Društvo se je ovo ustanovilo na složnim elementima slovenskim, na onim elementima, koje je povjestnica svietska i narodna naučila, da „slogom raste male stvari a nesloga sve pokvari“. To uvjerenje preteklo je društveni rad, to uvjerenje, što je braćo nas raznoplemenjake sabralo v jedno društvo, treba, da nas složi i u jedno zajednicu, iz koje sa svim prirodno proizide pitanje medjunarodnog slovenskog jezika.“ Besede, ki popolnem karakterizujejo namen in načela društva „Sloge“. Razgovarjalo se je mnogo o mejnarodnem slovenskem jeziku posebno ker so bili društvenici različnega menjenja; a slednjič je sprejel zbor predlog br. Danila i sklenil, da se v prihodnje člani „Sloge“ skupno uče ruščine in po moči pospešujejo nje uvedenje med izobraženimi Slovani.

Ako še dalje omenjam, da je društvo lani in bode tudi letos 27. t. m. vzajemno s srbskim „Sokolom“ praznovalo spomin srbskega Vidovdana, i da je začetkom t. l. obhajalo Preširnovu slovesnost, menim, da smem tudi reči, da se je društvo potrudilo svojej nalogi zadostevati.

Domache stvari.

(Denuncijantovstvo.) Tukajšnje realke suplent z imenom Knapitsch, ponemčen Korošec, je sam pripovedoval po Ljubljani okolo o živem srebru, ki se je baje v Kropi našel in katero je on, ker ima kemijo učiti, analiziral. Po tem njegovem pri-

povedanji, katero je per ambages tudi do nas prišlo, smo mi naredili notico. To je urgermanu Knapitschu povod dalo, da brez uzroka v „Laib. Tagblattu“ od 15. t. m. enega svojih kolegov denuncira, ka je „eifriger local-correspondent“ našega lista. Javno je, da je ta blagi nemški mož kolegu svojemu le škodovati hotel s tem, da ga javno postavi kot sodelavca opozicijskega lista, kar pa nikakor nij. Kaj pa se s tako nesramno denunciacijo denes dozeže, to kaže najnovejšo proganjanje in prestavljanje uradnikov. Zatorej ljubljanskemu občinstvu tega gosp. Knapitscha priporočamo v tako spoštovanje, kakoršno zasluži.

— (Skozi Ljubljano) je potoval iz Italije sloveči ruski feldmaršal in slovanofil Barijatinski s svito, ter en dan ostal v gostilni pri Tavčarju „hotel Europa“.

— (Iz Vipave 15. junija) se nam piše: Razdijani smo kmetovalci! do prošlega petka, to je 12. t. m. živeli smo še v najboljši nadi dobre letine, kajti trta je izjemno veliko obetala najlepšega zaroda, kateri je ravno najlepši cvesti pričel, je bilo kar vse naloženo. Šadno drevje je bilo tudi še precej obloženo, polje, senožeti vse nam je obetalo z desetero mero tisto povrniti, kar je vsled kaj slabe lanske letne izostalo. Ali žalostna majka! vse naše nade so nám uničene, kajti velikanski dež, spremljan po strašanski burji, katera od petka do denes še nič ponehala nij, spremenila jih je v obupnost. Vinska trta je na obrisih, pa ne dosti manj tudi v nevarnih legah tako razenjajana, polomljena, da se človeku kar britkost sili, ako jo pogleda. Zarod je deloma z mladikami vred na tla zmetan, uže celo tam, kjer se nij mladje povežalo, deloma je pa ves osmukan in osmojen; vse leži na tleh, žito bolj zgodno je omlateno, bolj kasno grdo položeno, koruza, krompir, fižol, vse je posmojeno in polomljeno, z kratka Vipavci si ne bomo letos nič opomogli, še revnejši bomo od lani. —

— (Iz sredine Krasa) se nam piše 15. jun.: Do sobote zjutraj smo imeli najgorkejšo poletne dneve — popoldne pa istega dne so se začeli vzdigovati črnosivi oblaki, kateri so nam s hudo burjo prinesli dežja, nekaterim občinam tudi nekoliko sode in toče. — To vreme še denes traja. — Po jednih občinah je naredila ta burja velikansko škodo na zarodi in sadji. V Tomajski fari, kjer so črešnje prav dobro obrodile, je škoda na tisoče. — Dunajčani so v petek in soboto črešnje po 2—2½ kr. kupavali, včeraj in denes so kupavanje ustavili, ker so začele črešnje pokati in so skoraj vse potolčene.

— (Iz Stanjela na Krasu) se nam piše: Tukaj je burja v soboto in nedeljo veliko škodo na trtah naredila, cele kupe odlomljenega mladja po kotih od burje nanešenega se najde. — Črešnje so Nemci tukaj vse pokupili.

— (Ljutomerska kmetijska prodružnica) utegne vendar s časoma prevzeti, da samo z nemškimi govori, katere le malo Ljutomerčanov posluša, ne bode nobenega vspeha imela. Zavoljo tega pa se je začela tudi na našega slovenskega kmeta ozirati. 28. t. m. namerava napraviti namreč veliki shod, pri katerem se bode baje tudi slovenski govorilo. Bodemo videli in se potem ravnali. Ako razglasi slovensko vabilo,

pošljemo ga tudi slovenskim listom, da bodo tudi naši ljudje o zboru znali.

Narodno-gospodarske stvari.

Vreme in letina.

Letos imamo res čudno vreme, zdaj silna vročina, pa zopet burja, dež in mraz. Po toplih dnevih sredi aprila prišel je mraz od 27. aprila do 1. maja ter se sredi maja ponavljal in dosti škode naredil po polji in vinogradih. A nastopili so potem topli dnevi in škoda se je precej popravila. Binkoštni ponedeljek in torek je deževalo, odslej pa je nastopila taka vročina, kakor sredi poljetja. Termometer je kazal v poldne v senci do 31° C., v solnci pa do 37° C., v Benetkah na sv. Rešnjega telesa dan celo 42° C. Sploh je od 29. maja do 12. junija temperatura vsak dan za 3 do 4° C. prekosila navadno povprečno temperaturo v tem meseci.

Že 8. junija pa se je vlila na več krajih huda ploha, hude ure so bile vsak dan zdaj v tem, zdaj v drugem kraju. V petek 12. junija popoldne je začela burja pihati, deževati, na planinah pa snežiti. Temperatura je silno naglo padla, od 31° C. na 7° do 8° C., tedaj za 18° in bati se je bilo znova škodljive slane; 13. in 14. junija je bila temperatura za 7°, oziroma 10° C. pod navadno povprečno. Ves čas je deževalo, vmes pa burja pihala. Sneg je padel po Gorenjskem, Koroškem in Gornje-Štajerskem, po dolinah so bile povodnji. Škoda po tem vremenu je zopet velika, kakor se nam iz raznih krajev poroča, zlasti po Krasu in in Vipavskim in vinogradih. Rež, ječmen, pšenica ravno zdaj v cvetji je poglelo, kakor poteptano; sena nij mogoče spravljati.

Sava je silno narasla in poplavalala daleč okoli vsa polja in travnike. Denes 16. junija se začne vedriti, burja je ponehala in solnce skuša prodreti skozi oblake. K sreči v vinogradih na Dolenjskem in Štajerskem še nij cvesti začelo in ako zdaj zopet toplo in jasno postane, še je upati dobre vinske letine. Krompir dobro kaže, sena pa je tam, kjer so že pokosili, za tretjino manje, kakor lani. Polegla žita se bodo težko več vzdignila, tedaj bode slabo za slamo in tudi menj zrnja.

—š—

Postano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Ljubljani.

Izvrstna zdravilna hrana Revalesscière du Barry odstrani vse bolezni; namreč bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučih, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurju in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, navāl krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, scarno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenjih, ki so vsem lekom kljubovale.

Spričevalo št. 73.621.

Na Dunaji, 1. februarja 1871.

Neskončna hvaležnost do Vas mi daje povod, Vam te vrstice pisati. Bil sem skozi štiri mesece od strašne naduhe trpinčen; nikdo mi nij mogel olajšanja dati, dokler nijsem na svet prijatelja Vaše izvrstne Revalesscière vzel, ki me je od tega zlega temeljito ozdravila.

Feliks baron pl. Clarov.

Spričevalo št. 65.715.

Paris, 11. aprila 1866.

Moj gospod! Moja hči, ki je izredno trpela, nij mogla prebavljati niti spati; nespečnost, slabost in nervozna razburjenost jo je prevladovala. Ona se nahaja celo dobro po čokoladi Revalesscière, ki jo je popolnem ozdravila, ima dober tek, dobro prebavljivost, pomirjene živce, zdravo spanje in trdno meso ter je zopet dobre volje.

H. de Montlouis.

Spričevalo št. 73.800.

Mohač, 20. decembra 1871.

Tri mesece sem Vašo slavnoznano „Revalesscière“ užival in po tem od svetle zlate žile ozdravel, ter sem to izvrstno sredstvo enemu svojih prijateljev v rabo priporočil. Prosim torej, da blagovito takoj poslati 2 funtno skatlico za mojega prijatelja.

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

telja pod mojim Vam že znanim napisom po poštmem podvzetji.

Z vsem spoštovanjem

Jož. Ullein stavitelj.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraščanih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravlila. V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold. — Revalesscière-Biscuits v pušicah à 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih.

Dunajska borza 16. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69	gld.	40	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	"	80	"
1860 drž. posojilo	107	"	75	"
Akcije narodne banke	99	"	—	"
Kreditne akcije	218	"	50	"
London	112	"	—	"
Napol.	8	"	94	"
C. k. cekini	—	"	—	"
Srebro	106	"	—	"

Urmili v Ljubljani

od 13. do 15. junija.

Julij Kuhar, otrok banknega uradnika, 3. m., za božjastjo. France Balinec, delavec, 23 l., in Fr. Matinec, hči bivšega spediterja, 26 let, oba za jetiko. Marija Benčan, konduktarjeva hči, 6 let, za notr. prisaddm. Marija Popovič, vdova sodnijskega sluga, 64 let, za mrtvoudom. Urša Fegic, miz. žena, 46 l., za jetiko. Alojzija Breceinik, stara 44 let, v Trnovem št. 8. za oslabljenjem pljuč. Leop. Vidic, sin čevljarja, na Poljanah št. 34. za škrofeljni. Franc Mohorčič, komis, star 21 let, na Poljanah št. 20 za sušico.

Tujci.

16. junija:

Evropa: Piere iz Trsta. — Winkler z Dunaja. — Petzer iz Reke. — Knepler, Majer sô ženo z Dunaja.

Pri Slonu: Grünspan, Friedman H. in J., Weiss, z Dunaja. — Oblak iz Novega mesta. — Israel iz Hamburga.

Pri Maličih: Freck z Dunaja. — Spandau, potnik iz Trsta. — Kölbe z Dunaja. — Horvat iz Celja. — Pfeferer iz Gradca. — Litman, potnik z Dunaja. — Rüdemberg iz Elberfelda. — Seligman, pl. Grisl, c. kr. general-major Dunaja.

Pri Zamorci: Patrico, Kraus iz Ljubljane. Lakner iz Škofje Loke. — Pohl Rudolf, potnik z Dunaja. — Ravodik, Radl iz Trsta. — Seunig, inženier iz Maribora.

Razglas

hranilnice in zastavljavnice Ljubljanske.

Zarad sklepanja računov za I. semester 1874 bo

hranilnica

od 1. do 15. julija 1874 in

zastavljavnica

26. junija, in od 1. do 16. julija 1874

zaprta.

(152—1)

Ravnateljstvo hranilnice in zastavljavnice

v Ljubljani, 12. junija 1874.

Dunajska izložba 1873.

Edino priznana medalja tega najvišjega razreda za

Mlatilnice,

ki se dajo goniti z rokami ali s pomočjo konj,

Rezalnice.

Izgledne mašine so se za gospodarstvene muzeje v Berlinu, St. Petersburgu in Petrovskoje Moskv nakupile.

Heinrich Lanz v Manheimu.

Iz te anonce se jasno vidi, da fabrika H. Lanza v Manheimu najboljše gospodarstvene mašine izdeluje, katere mašine so se tudi tukaj na Kranjskem kot izvrstne izkazale.

Te zgoraj navedene mašine, vetrnice in žitne čistilnice ima podpisani v zalogi.

(154—1)

V Ljubljani, 12. junija 1874.

P. Skale.

Lastnina in usk „Narodne tiskarne“.